

Postovani gospodine Savicu
dragi Marko,

Dozvolite mi da vam dostavim moje misljenje o predlogu vasesg fakulteta za reformu nastave od 15 dez.2004.

Struktura tih novih studija ne odgovara niti organizatorski niti sadrzajno onome o cemu vec preko godinu i pol diskutiramo (Projekt TEMPUS je poceo u septembru 2003e godine)

Cilj tog projekta je reforma studija u smislu Bolonjskih maxima i pomoc fakultetima u juzno-istocnoj evropi pri inegraciji obrazovanja koje su tipicna u evropskoj zajednici.

Ta promjena vasesg studija treba da olaksa ili da uopce omoguci prelaz studenata vasesg fakulteta na neke fakultete u evropskoj zajednici i u konacnoj konsekvenci da omoguci zaposljavanje vasih absolvenata u evropskoj zajednici i priznavanje vasih zavrskih kvalifikacija u evropskoj zajednici.

Vas fakultet se je obavezao u okviru projekta da sve potrebno uciniti da bi se ti ciljevi mogli ostvariti. Reforma u smeru i orjentiranju studija ka evropskoj zajednici ne znaci gubljenje identiteta vasesg fakulteta nego prilagodjivanje studija novim uslovima rada absolviranih arhitekata i urbanista u evropi.

Vase sadasnje studije - o tome smo mnogo diskutirali - je bitno razlicit od studija u evropi .Te studije je fenomenalno antkviriran i ima jako malo veze sa prakticnim radom onih koji ce nakon zarvsenog studija raditi u arhitektonsko gradjevinskoj praksi kod vas ili negdje drugdje.

Ja mislim da vase kolege i vasa veca nisu shvatila smisao te reforme i smisao tog projekta. Moj utisak je i to moram otvoreno dokumentirati dagotovo nitko nije spreman svoju dugogodisnju nastavnu praksu promeniti ili uopce razmisljati sta ti absolventi vasesga fakulteta stvarno trebaju da nauce da bi bili kvalificirani preuzeti zadatke prakse.

Oprostite ali ta meni predata zbirka predloga dokumentira da se gotovo nitko nije sa sadrzajem reforme i sa sadrzajem projekata bavio. Tako nemozemo dalje sradjivati.

Kako ce vasa interna reforma biti organizirana i sadrzajno provedjena je vas pblem koji vi sami morate resiti. Resiti u smislu optimalnog obrazovanja vasih studenata to je vasa moralna obaveza prema drzavi i prema pojedincima koji finaciraju existenciju vasesg fakulteta i vas ko osobe u organizaqciji fakulteta.

Moja zadaca nije vam davati pouke o drustvenom moralu i vasioj drustvenoj zadaci. Moja zadaca je vama ako to stvarno i iskreno zelite dati podrsku kod reformiranja necega sto nitko vise u zajednickoj evropi ne respektira kao moderno obrazovanje arhitekata i urbanista u 21 stoljecu.

U svom ekspozeu o formalnim i organizatorskim problemima vasih predologa i vasega principjelnog stava prema reformi i prema ciljevima zajednickog projekta biti cete informirani.

Moja zadaca je vama pokazati gde su sadrzajni problemi vase intuitivno intelektualne averzije i agresije vas i vasu zadacu kao cjelina fakulteta i kao odgovorni pojedinci clanovi tog kolektiva usmeriti jednoj modernoj nastavi arhitekture i urbanizma u 21 stoljecu.

Nerazumijem taj stav tu ideologiju taj odnos prema stvarnim realitetima. Dozvolite mi da konkretiziram moju kritiku:

Prvi semestar

Studenti dolaze iz gimnazije polozili su uspesno prijemni ispit i zele saznati sta je arhitektura / gradjenje / urbanizam.

Osnovi istorije...

Sadrzaji koji mozda jednog strucnjaka ineresiraju kada studira povest arhitekture Nepotrebni besmisleni u prvom semestru mozda vazni za MA jednog kulturno historijskog studija arhitekture 4 ects previse i premalo

Osnovni elementi ...

Pametno vazno dobro ali previse premaleno u smislu ects samo 2

GDE JE VASA STRUKTURA STUDIJA STA ZELITE POSTICI RADITI !!

Uvod u a - u projektiranje...

Sta je to..

Predavanje, vjezbe, primjena predavanog na projektu

Primjer: pojam mesta .. kontekstuacija grupe forme

Intelektualiziran jednostavan uvod u arhitekturu i urbanizam - besmisleni pojmovi i pseudo intelektualizacija banaliteta..

Elementi projektovanja...

Dobro vazno razumljivi mnogo premalo vremena ects-a djelomicno identicno sa predhodnim. Zasto?

Gde je koordinacija? Sta zelite uciniti? Gde su sadrzaji vase nastave, gde su cijevi vasega obrazovanja ?

Likovne forme..

Verovatno dobro, premalo ECTSa. Psuedo inelektualizirano verovatno je to jednostavna dobra nastava u crtanju i prilazku ka arhitekturi.

Gradjena sredina ... verovatno uvod u urbanizam

Prerano pre abstraktno. Sadrzaji su sadrzaji jednog MA studija ili kraja BA studija. Gde je konzept?

Arhitektonske kostrukcije..

Jos nitko nezna sta je zgrada ali se mnogo sati bavi sa malterima. Nerazumijem zasto. Gde je koncept jedne nastave u arhitektonskim kostrukcijama na prvih 2 do 3 godine studija?

Matematika

Besmisljena za arhitekthe - mozda MA

Geometrija oblika

verovatno inelektualizacija predmeta nacrtna geometrija
Zasto nije opis normalan

Zakljucak za 1. Semester

o arhitekturi gotovo nista – ili samo malo i kratko.

Gde je vas koncept za studije preko 3 godine

to sto je tu dokumentirano je skraceno ono sto vec sto godina predajete

Na kraju ne razumijem gde je sadrzaj vase nastave, vase saradnje!!!

SADA KONACNO ZNAM DA NISTE USPILI RAZUMETI SMISAO TOGA STA RADITE. POCNITE SA KONCEPTOM A NE SA SKRACIVANJEM ONOGA STO POSTOJI I STO SE BEZ VECE PROMJENE POKUSAVA PRENESTI U NOVO INTELKTUALIZIRANO TAKO DA TO SKORO NITKO NECE PRIMETITI - OPROSTITE ALI TO NIJE REFORMA!

2. semestar

isto ko prvi bez stvarnih i relevantnih sadrzaja, na primjer:

uvod u urbanizam

abstraktan predmet, prerano u studiju.

Sta je vas cilj vaseg obrazovanja?

i onda struktura prva strana 5 sati, druga strana 1.5 sat nerazumijem sta je predavanje, sta vezba.

Likovne forme 2

verovatno dobro, nerazumljivo malo ECTSa

Arhitektonska grafika

verovatno dobro

Arhitektonse konstrukcija

Konacno cjeline... ali besmisleno kombinirane, na primjer:

5: savremene krovne konstrukcija kombinirane sa staklom

mislite da je to sadrzaj jednog istog obrazovanja?

Geometrija oblika

verovatno nacrna geometrija tako formulirana da se ne primeti da nije nista novoga, ako je CAD u pitanju, zasto nije sa Arhitektonskom grafikom?

Mehanika pametna logicna

mozda previse... luk i resetke vec u drugom semestru.

otpornost materiala previse za jedan semestar, sa mehanikom sledeceg semestra previse za arhitekte....

Eksemplarski komentari daljnjih semestara

3. semestar

uvod u historiju um..

dobro, ali premalo ert

uvod u historiju arhitekture SCG

kasnije master

sada je vreme, da i nesto saznaju u razvoju svetske moderne

A-U projekat

Nerazumijem. To su opet predavanja a oni moraju poceti projektirati, opet nerazumljivi paraleliteti. Na primer: stambena sredina, razrada idejnog projekata

Jedno su predavanja o stambenoj izgradnji drugo je projekat stambene izgradnje da bi mogli projektirati moraju jedan semester prije projektiranja saznati sta je stanovanje.. Opet ta strasna naucnost..

peta nacela, ili konstitutivni motivi itd

Prvo informacije, a posle toga u sledecem semestru projektiranje, to znaci primjena dobivanih informacija.

Likovne forme 3

dobro 2 ects premalo .

Urbana struktura

verovatno za MA studije

Previše ects - najviše 2

Primjer: student 2 godine nezna jos nista o urbanizmu ali ima predavanje ili Vezbe o konflikti u razvoju urbane sredine...

Naucite ga na primer da prvo svati sta je urbanisticki plan malog naselja u integraciji sa stanovanjem ili nesto slicno...

Arhitektonske konstrukcija

OK, ali kako to nauci da primeni gde je semestarski projekt sa tezistem konstrukcije sa 10 do 12 ectsaa Gde je primjena znanja na PROJEKTU

Statika arhitektonskih konstrukcija

Specijalitet, mozda za MA studije i zato previse specijalno ako nemate MA konstruktore.

A sta rade gradjevinci kada arhitekta dobije dozvolu da racuna tako kompleksne konstrukcije i analizira opterecenja.

Historijski aspekt - neverujem da je to za bilokoga vazno

Armironi beton

Nema nista da trazi u BA / mozda MA ali SAMO ZA SPECIJALIZACIJU

Arhitekt nemora znati kako se racunaju armirane konstrukcije.

Diskrepancija izmedju broja predavanja i vezi i satnica u kojima student mora da to uci.

Pitajte vase studente - naravno anonimno - koliko uce za te predmete.

Opet jedna tipicna reakcija sto sada imam preneseno u BA studij TO MI GARANTIRA FAKTICNU EGZISTENCIJU NA FAKULTETU

4 semestar

osnovi zastite i rev..

za MA STUDIJE kako da svatim zastitu kada jos uvijek neznam sta je dobra zdrada dobra arhitektonski dobra arhitektura..

Sociologija

Za MA STUDIJE za urbanizam nema sta da trazi u osnovnom studiju arhitekta

Arh urbanisticki projekt

Uvek isti komentar sta ima teorija sa projektiranjem.

Nerazumijem

Ako projektiram javne zgrade onda moram jedan semestar prije toga nauciti sta su javne zgrade isto kao kod stanovanja

Urbanisticki projekt

Ok jednom u BA ali ne paralelno sa projektom javnih zgrada

Molim lepo definirajte vas sisietm pro semestru jedan veliki projekt

Jedan semestar vise fuktionalni

Jedan sem vise konstruktivni

Jedan semestar vise urbanisticki

Vise od jednog projekta nije realisticno

Urbane funkcija

ok ali kao uvog inace MA STUDIJ

Arh konstrukcije

Zapravo bi vec trebale biti svrsene

Molim jasnu strkturu studija

Ne u svakom semestru manje vise sve i prilicno slicno

Drvene i metane konstrukcije

MA STUDIJ KONSTRUKCIJA ZA ARHITEKTE U BA I MA NEPOTREBNO

Likovne forme 4

Ok ali prekasno

5 semestar

osnovi managementa i ubanizma

kao uvod za MA STUDIJ, sa 2 ectis premalo.

Arh urbanisticki projekt koji

Koliko takvih projekta u 5 semestra kod kojih su dva 1 i 2 uvodjenje u projektiranje

Tehnicka dok

Sta je to, nerazumijem gde je struktura predmeta i studija

Uvod u urbanisticko proj

Jos jednom sta ste do sada pricali .

Gde je struktura citavog uvoda u urbanisticki pregled jednog BA studija za arh
Neki predmeti su vazni ali svi urbanisticki zajedno nemaju nikakov logicni
smisao.

Izvodjenje i proracun

Kao uvod mozda, ili MA ili bolje nikada sta studentima treba su informacije o
ekonomije planiranja i gradjenja. ekonomija kristenja n cene zidarskih radova
nego ekonomsko planiranje vaznije nego soziologija ali molim sasvim drugacije

Konstruktivni sistemi

vazno za arhitekte ako se predaju bez aspiracije da se racunaju.

Pametno i dobro

6 semestar

moderna arhitektura

ok, ali premalo ectsa, treba mozda ranije reci nesto o tome.

Arh - urbanisticki projekt

Ako je to ZAVRSNI RAD SATEZISTIMA mozda kako ORGANIZIRATE BA
I MA STUDIJE cini mi se da se nitko nije sadrzajno bavio novim studijem i
njegovom strukturom nego samo besmisleno prepisivao studije koje su trajle 10
semesta i dve godine za ispite , cije sadrzaje jedan arhitekt sa 95 postotnom
sigurnosti nikada nece primjenjivati u svojoj praksi.

PRIJATELJI MOLIM VAS NE TAKO ILI TAKO ALI...ONDA----

Zavrzni rad

1 ect, 2 ect, kao delovi zavrsnog rada u redu...

Instalacije u arhitekturi

prekasno i onda jako arhitektonski nevažno - evakuacija smeca itd.
gde je primjena na projektu?

izborna nastava

ta zaista nema opravdanja u BA STUDIJU
vecina su tipicni predmeti za MA STUDIJ
ILI JOS ADEKVATNIJE POSTDIPLOMSKI
PREDMETI.

Sa 1 ili 2 ectsa nemogu biti samostalni!

MI PLANIRAMO STUDIJE U MODULIMA.... MODULIMA

A onda 9-10 stranica predloga za izborne predmete iz potencijala prof. Perovic

TO NIJE SERIOZNI PREDLOG ZA DISKUSIJU,
OPROSTITE .

STA ZELITE DA JEDAN ABSOLVENT BA STUDIJA ZNA I STA OCETE
DA SE STUDIRA U MA... ITD ITD ITD

Oprostite tako nemozemo dalje saradjivati. Mi smo se trudili da vam opisemo
struktura studija u Zürichu, Delftu, Nemackoj, Becu.

Vi ste se trudili da pomaknete vase stare studije sa svim dovoljno diskutiranim
problemima u jedan pseuto novi sa pomoc reci i pojmova koje nista ne znace ali
zvuce jako intelektualno.

PREDLOG

POKUSAJTE NAPRIMJERU AACHEN ILI ETH ZÜRICH ILI, ILI...
ORGANIZIRATI VLASTITU STRUKTURU ZA BA I MA

PITAJTE SE KOD SVAKODA PREDMETA STA SADRZAJI ZNACE ZA
OBRAZOVANJEJ JEDNOG ARHITEKTE U DVA STUPNJA STUDIJA
SVAKI STUPANJ STUDIJA JE APRIORI AUTONOMAN

FIKSIRAJTE STRUKTURU KOJA MORA IMATI
U SVAKOM SEMESTRU BA I MA NAJMANJE 10 DO 12 ECTS ZA
PROJEKTIRANJE BEZ VEZBI I PREDAVANJA VEZANIH ZA USMENE I
PISMENE ISPITE.

18 ECTS ZA KULTURNO HISTORIJSKO TEORETSKO I STRUCNO
ZNANJE

URBANIZAM U BA SAMO KAO DEO I UVOD STUDIJA U MA

NE VARAJTE STUDENTE SA SATNICAMA KOJE SU POTREBNE DA SE
PRIPREMAJU ZA VASE ISPITE

MOLIM VAS NE PREPISUJTE ONO STA STE GODINAMA RADILI U
NOVE FORME

KONCIPIRAJTE NOVE, SAVREMENE, ADEKVATNE I SADRZAJNE
STUDIJA ZA ARHITEKTE I URBANISTE I JEDNU SPEZIJALIZACIJU
ARHITEKTONSKOG STUDIJA

NE OBRAZUJTE PSEUDO KOSTRUKTERE KOJI NIKADA NECE
RACUNATI KOSTRUKCIJE - VI STE ARHITEKTONSKO URBANISTICKI
FAKULTET!!!!

ARCHITEKT JE KREATIVAN PROJEKTANT.

ARCHITEKT NIJE NE KVALIFICIRANI STATICAR, HISTORICAR
TEORETICAR URBANIZMA ILI ILI .....SVE I NISTA

NEZNAM KAKO DALJE DA SURADJUJEMO ???????

Srdacne pozdrave

Vladimir Lalo Nikolic